

GERECHTSHOF DEN HAAG
raadkamer beklagzaken

TUSSEN BESCHIKKING

gegeven op het beklag, op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv), ingediend door:

G. Hohmann, in zijn hoedanigheid van U.S. Receiver van zowel IB Capital FX (NZ) LLP) als de aan IB Capital verbonden natuurlijke personen E. Echadi en M. Geurkink, alsook als vertegenwoordiger van de voormalige cliënten van en investeerders in (onder meer) IB Capital,

klager,

in deze zaak woonplaats kiezende ten kantore van zijn raadslieden mr. G.J. van Oosten, mr. J.P. de Korte, mr. S.G.C. Bocxe en mr. M.D. Rijsburger, advocaten te Amsterdam.

1. Het beklag

Op 18 februari 2016 is de FIOD onder leiding van het Functioneel Parket en het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie gestart met een strafrechtelijk onderzoek naar ING Bank NV (hierna: ING), onder de naam Houston. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het Openbaar Ministerie geoordeeld dat ING zich in de periode van 1 januari 2010 tot en met 21 december 2016 in Nederland schuldig heeft gemaakt aan overtreding van een aantal bepalingen van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (hierna: Wwft), meermalen gepleegd terwijl hiervan een gewoonte is gemaakt, en aan schuldwitwassen.

Door het Openbaar Ministerie is aan ING een transactie van € 775.000.000,= aangeboden, bestaande uit een boete van € 675.000.000,= en uit ontneming van € 100.000.000,= aan wederrechtelijk verkregen voordeel. ING heeft het aanbod geaccepteerd en dit heeft geleid tot de transactieovereenkomst Houston d.d. 3 september 2018.

Het klaagschrift is op 30 november 2018 door het hof ontvangen. Het beklag richt zich tegen voornoemde beslissing van het Openbaar Ministerie om **ING Bank N.V.**, beklagde, niet te vervolgen.

2. Het verslag van de advocaat-generaal

Bij verslag van 6 mei 2019 heeft de advocaat-generaal het hof in overweging gegeven om primair klager niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beklag en om subsidiair de klacht af te wijzen.

Bij aanvullend verslag van 2 juli 2019 heeft de advocaat-generaal wederom geconcludeerd tot het niet-ontvankelijk verklaren van klager in zijn beklag.

3. De stukken betreffende het beklag

Het hof heeft, behalve van de reeds genoemde stukken, onder meer kennisgenomen van het Feitenrelaas en Beoordeling Openbaar Ministerie in het Onderzoek Houston (het strafrechtelijk onderzoek naar ING Bank N.V.) en van het ambtsbericht van de waarnemend hoofdofficier van justitie bij het Functioneel parket te Amsterdam d.d. 24 april 2019.

Het hof heeft daarnaast voorafgaand aan de zitting van 22 mei 2019 kennisgenomen van de volgende stukken:

- Een e-mailbericht d.d. 30 april 2019 van mr. M.D. Rijsburger, advocaat te Amsterdam, inhoudende dat hij bij afwezigheid van zijn kantoorgenote mr. S.G.C. Bocxe optreedt als raadsman van IB Capital.
- Een e-mailbericht d.d. 6 mei 2019 van mr. G.J. van Oosten aan de voorzitter over het ontbreken van het onderliggende strafdossier.
- Een e-mailbericht d.d. 14 mei 2019 van mr. G.J. van Oosten aan de voorzitter, inhoudende een herhaald verzoek met betrekking tot het strafdossier.
- Een e-mailbericht d.d. 15 mei 2019 van de advocaat-generaal aan de voorzitter, onder meer inhoudende dat het primaire standpunt van de advocaat-generaal is dat eerst de discussie over de ontvankelijkheid gevoerd zal moeten worden, alvorens de vraag aan de orde is of stukken aan het artikel 12 Sv-dossier moeten worden toegevoegd.
- Een brief per e-mail d.d. 15 mei 2019 van mr. M.D. Rijsburger aan de voorzitter, zijnde een reactie op de standpunten van het Openbaar Ministerie (met 4 bijlagen).
- Een brief d.d. 16 mei 2019 van de advocaat-generaal gericht aan het hof, inhoudende een voorlopige reactie op het verzoek inzage strafdossier Houston.

Volgnummer: K18/220498

Het hof heeft verder - na de behandeling in raadkamer - kennisgenomen van:

- Een brief d.d. 19 juni 2019 van mr. S.G.C. Bocxe, met diverse bijlagen (waaronder de vertalingen van de eerder ingediende Engelstalige stukken behorende bij het klaagschrift).
- Een per e-mail d.d. 19 juni 2019 namens de raadslieden van klager verzonden productie (nr. 8), zijnde een lijst met alle "inleggers", te weten alle (rechts)personen die in de periode december 2011-september 2012 geld hebben overgemaakt op vier bankrekeningen van ING ten name van IB Capital.
- Een brief d.d. 2 juli 2019 van de advocaat-generaal, betreffende onder meer het standpunt van het Openbaar Ministerie ten aanzien van de ontvankelijkheid van klager.
- Een brief d.d. 16 juli 2019 van mr. J.P. de Korte, betreffende een reactie namens klager(s) op het standpunt van het Openbaar Ministerie van 2 juli 2019.

4. De behandeling in raadkamer

De meervoudige beklagkamer heeft op 22 mei 2019 het klaagschrift in raadkamer behandeld.

Klager is niet verschenen. Als raadslieden van klager zijn verschenen mr. G.J. van Oosten, mr. J.P. de Korte, mr. G.J. Wilts en mr. M.D. Rijnsburger, advocaten te Amsterdam. Zij hebben het beklag toegelicht. Mr. Rijnsburger heeft gepleit overeenkomstig de overgelegde pleitaantekeningen.

Beklaagde is niet opgeroepen.

De advocaat-generaal mr. M.E. de Meijer heeft in raadkamer verzocht om haar - na binnenkomst van de namens klager vertaalde stukken - in de gelegenheid te stellen schriftelijk te reageren met betrekking tot de positie van klager.

Vervolgens heeft er een schriftelijke ronde plaatsgevonden. Na binnenkomst van de aanvullende stukken en de schriftelijke reacties namens klager en van de advocaat-generaal, heeft het hof het onderzoek in raadkamer gesloten.

5. Ontvankelijkheid

Alvorens tot een inhoudelijke toetsing van het beklag te kunnen overgaan dient het hof te beoordelen of klager ontvankelijk is in het beklag. Daarbij komt eerst aan de orde de vraag of klager kan worden beschouwd als rechtstreeks belanghebbende in de zin van artikel 12, eerste lid Sv.

Ingevolge artikel 12 Sv kan een rechtstreeks belanghebbende schriftelijk beklag doen als een strafbaar feit niet wordt vervolgd, de vervolging niet wordt voortgezet of de vervolging plaatsvindt door het uitvaardigen van een strafbeschikking. Volgens de wettekst en vaste rechtspraak wordt onder rechtstreeks belang verstaan een objectief bepaalbaar en specifiek eigen belang van klager.

Het hof heeft kennisgenomen van de standpunten met betrekking tot de ontvankelijkheid van en namens klager en van de advocaat-generaal.

De advocaat-generaal heeft in het aanvullende verslag van 2 juli 2019 aangegeven dat de namens klager overgelegde stukken afdoende aantonen dat zowel klager Hohmann alsook de gestelde advocaten vertegenwoordigingsbevoegd zijn om op te treden in de onderhavige klachtprocedure (ten aanzien van eventuele investeerders). Zij is echter van mening dat door klager(s) niet duidelijk is gemaakt op welke wijze zij door de transactiebeslissing rechtstreeks zijn getroffen in hun belang en welk rechtsgevoel wordt bevredigd bij de vervolging en berechting van ING. Uit de stukken blijkt volgens de advocaat-generaal niet van een rechtstreeks verband tussen de schade die mogelijke investeerders hebben geleden en de feiten waarop de transactie met ING berust.

De raadslieden van klager(s) hebben in hun schriftelijke reactie van 16 juli 2019 onder meer benadrukt dat klagers niet bekend zijn met "de feiten waarop de transactie met ING berust", omdat het dossier niet aan klagers ter beschikking is gesteld en er bij het opstellen van de schikkingsdocumentatie door het Openbaar Ministerie en ING voor is gekozen om de zaken waarop de schikking is gebaseerd niet te specificeren. Klagers zijn van oordeel dat de onderhavige IB Capital-casus weliswaar niet expliciet genoemd wordt in het kader van de ING-schikking, maar wel impliciet. Zij stellen dat de IB Capital-casus evident een van de "andere strafrechtelijke onderzoeken"

Volgnummer: K18/220498

op grond waarvan het Openbaar Ministerie ten minste "zicht had op meerdere signalen van overtreding van de Wwft en signalen van schuldwitwassen" in de periode van 2010-2016 en die "het beeld bevestigt dat ING NL de Wwft niet voldoende naleefde" in de periode 2010-2016.

De ING-schikking heeft tot gevolg dat strafrechtelijke aangifte tegen ING vanwege het handelen en nalaten van ING in het kader van de IB Capital-casus niet meer tot vervolging kan leiden. Volgens klagers staat vast dat de inleggers aanzienlijke schade hebben geleden, die niet zou zijn geleden als ING de op haar rustende verplichtingen onder de Wwft niet had geschonden.

Er is volgens klagers dus een rechtstreeks verband tussen de schade die de inleggers hebben geleden en de feiten waarop de transactie met ING berust.

Het hof overweegt hierover als volgt.

Na bestudering van de stukken is het hof van oordeel dat klager in zijn hoedanigheid van "receiver" kan worden aangemerkt als belanghebbende in deze beklagprocedure. Klager vertegenwoordigt benadeelden van het (kennelijk strafwaardig) handelen van ING.

Het hof is bovendien van oordeel dat vertrouwen en integriteit van essentiële betekenis zijn in de relatie tussen bank en zijn relaties. Niet bestreden is dat investeerders vele miljoenen euro's hebben overgeschreven naar rekeningen die door ING zijn geopend, waarna voor vele miljoenen euro's aan transacties op die rekeningen hebben plaatsgevonden. Niet onaannemelijk is dat als de investeerders geweten zouden hebben dat ING haar taken - onder meer op het gebied van compliance - niet zorgvuldig uitvoerde, zij de gelden niet aan de ING zouden hebben toevertrouwd. Uit het vorenstaande volgt dat klager door het achterwege blijven van een strafvervolging is getroffen in een belang dat hem bepaaldelijk aangaat.

Klager kan naar het oordeel van het hof dan ook worden ontvangen in zijn klacht.

6. Alvorens verder te beslissen

Na bestudering van het klaagschrift, de overige stukken van het dossier en gehoord hetgeen in raadkamer naar voren is gebracht, acht het hof het gewenst - alvorens verder te beslissen - (de raadslieden van) klager nogmaals in raadkamer te horen.

Volgnummer: K18/220498

Het hof acht het voor de beoordeling van het beklag van belang om kennis te kunnen nemen van de onderliggende stukken, in ieder geval de stukken van het onderzoek waarnaar in het Feitenrelaas Houston wordt verwezen en waarop het Openbaar Ministerie de beoordeling heeft gebaseerd.

Het hof merkt hierbij op dat indien het hof - na het bekijken van het beschikbaar gestelde dossier - tot de conclusie komt dat het dossier niet voldoende compleet is, het hof de advocaat-generaal (nogmaals) opdracht zal geven nadere (specifieke) stukken te verstrekken.

Na kennisneming van het dossier zal de voorzitter van het hof, met inachtneming van artikel 12f Sv, bepalen welke stukken aan klager en zijn raadslieden (al dan niet geanonimiseerd) ter beschikking worden gesteld of ter inzage worden aangeboden.

Het hof zal derhalve het onderzoek in raadkamer heropenen en schorsen.

Het onderzoek in raadkamer zal worden hervat op een nader te bepalen tijdstip op de zitting in raadkamer van 18 december 2019.

7. Beslissing

Het hof,

verklaart klager ontvankelijk in de klacht;

heropent en schorst het onderzoek in raadkamer tot **de zitting in raadkamer van 18 december 2019;**

beveelt de **oproeping van klager en zijn raadslieden** tegen het nader te bepalen tijdstip van genoemde zitting in raadkamer;

verzoekt de advocaat-generaal het hof te informeren over de stukken van het onderliggende dossier en het hof tenminste een omschrijving te geven van wat het onderzoek Houston behelst;

verzoekt de advocaat-generaal de onderliggende stukken, in ieder geval de stukken van het onderzoek waarnaar in het Feitenrelaas Houston wordt verwezen en waarop het Openbaar Ministerie de beoordeling heeft gebaseerd, aan het hof ter beschikking te stellen.

Volgnummer: K18/220498

Deze beschikking is gegeven op 30 september 2019 door mr. T.E. van der Spoel, voorzitter, mr. T.P.L. Bot en mr. A.N. Labohm, leden, in tegenwoordigheid van mr. M.M. Bakker-Otjens, griffier, en is ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Voor fotokopie conform:
de griffier van het gerechtshof
Den Haag

